

УДК 712.7

*Д.арх, проф. Слепцов О.С.,**к.арх, доцент Меженна Н.Ю.,**к. арх., доцент Ушаков Г.Н.,**к.арх., доцент Ященко О.Ф.,**студенти гр. 24-а: Бас Я., Булах В.**Кафедра Основ архітектури та архітектурного проектування,
Київський національний університет будівництва і архітектури*

ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО ДИТЯЧОГО МАЙДАНЧИКА В УМОВАХ ПРИРОДНОГО ЛАНДШАФТУ ПРИ ВИКОНАННІ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ

Анотація. У статті досліджуються методичні основи залучення студентів під час курсового архітектурного проектування до виконання реальних проектних завдань на тему: «Проект дитячого майданчика з благоустроєм території». Пропонується: поєднання процесу реального проектування та навчальних проектів; створення гармонійного середовища дитячої активності шляхом суміщення багатьох різноманітних зон.

Ключові слова: архітектурне проектування, архітектурне навчання, дизайн середовища, дитячий майданчик, екологічний дизайн.

Зараз в Україні спостерігається дуже позитивна тенденція благоустрою територій у різних населених пунктах. Причому, це відбувається на усіх рівнях: від офіційного державного (сквери, парки, і т.п.) – і до аматорських майданчиків на приватних територіях. Якість цих робіт різна, як і їх кошторис, але загальна тенденція – дуже прогресивна, тому, що вказує на підвищення рівню самосвідомості, культури. Люди почали більше подорожувати, побачили світ, його тенденції. З'явилося бажання створити якісне середовище для життя навкруги, змінити рідне подвір'я, вулицю, місто.

Кафедра Основ архітектури та архітектурного проектування КНУБА також залучилась до цих тенденцій. У мальовничому селі Витачів на Київщині було запропоновано проект облаштування території з дитячим майданчиком. Член виконкому Витачивської сільської ради Собко Олександр Валерійович запропонував цю ідею та підібрав чималу кількість аналогів з українського та закордонного досвіду. Слід було розробити майданчик для відпочинку дітей та їх батьків на території, що знаходиться у центрі села, біля нової церкви, що будується (архітектор Слепцов О.С., завідувач кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування КНУБА). Побаження замовника: розробити проект великого дитячого майданчика з використанням природних матеріалів: деревини

у різному її вигляді, канатів, каміння тощо. Така «екологічна» стилістика відповідає модним тенденціям часу, є недорогою у виконанні (особливо у сільській лісовій місцевості) та досить нескладно виробляється «на місці» власними силами, тобто, не потребує великих затрат на закупівлю та транспорт. Ці природні матеріали відповідають сучасному світовому напряму дизайну середовища: «екодизайн». Такий майданчик у центрі Витачіва має стати «точкою тяжіння» не тільки для дітей та батьків, але й спортивним майданчиком для молоді, місцем сімейного відпочинку та зоровим акцентом у ряду забудови.

Проекти виконували студентки архітектурного факультету КНУБА, групи 24-А: Яніна Бас та Вікторія Булах під керівництвом викладачів: доцентів Наталії Меженної, Гліба Ушакова, Олексія Яценка та під загальним керівництвом завідуючого кафедрою професора Олега Слєпцова. Були розроблені дві автономні концепції майданчика. Із загальних для обох проектів особливостей:

- вдале вписування нового об'єкту в існуюче середовище,
- зонування майданчика відповідно віку дітей,
- максимальне використання природних матеріалів,
- простота виконання при будівництві,
- надійність та зручність конструкцій,
- доступність для маломобільних груп населення.

Ще одна стильова тенденція, крім екологічної, спрямована на національну ідентичність, її відновлення. Це також є зрозумілим на сучасному розвитку життя країни. Пошуки національного самосприйняття прослідковуються в усіх галузях життя: моді, побутовому дизайні, декорі існуючих предметів, музиці, ландшафтному дизайні та інших творчих напрямках.

Але можна зазначити, що у своїй більшості, національні традиції обмежуються декоруванням у стилі «вишиванка» або прямим цитуванням, рідше частковим використанням аутентичних елементів або безпосередньо предметів. І стосується це предметів та об'єктів невеликих за розмірами, більше об'єктів предметного, побутового дизайну, ніж архітектури. В архітектурі ці тенденції незначні, непомітні. Ці процеси важкі у своєму русі за умов впливу багатьох чинників.

У проектах дитячих майданчиків застосовані матеріали та вирішення, що є традиційними, типовими для цього регіону України. Навіть гойдалки запропоновані не у сучасному їх трактуванні, а близькі до аутентичних, що використовувались на народних святах. Запропоновані рішення цікаві саме своєю оригінальністю, сучасністю, нетиповістю та контрастом з оточенням, часто історичним або природним.

Розглянемо переваги запропонованих проектів.

На проекті № 1 (Рис. 1) розроблено диференціацію на вікові групи дітей: до 3 років, від 3 до 6 років, від 6 до 13 років. Огородження утворено дерев'яними

колодами різного діаметру та висоти, за рахунок цього вони одночасно відокремлюють територію та зонують її і можуть бути сидіннями у кожній зоні. До складу проектного вирішення входять такі розробки: гойдалка-гамак у вигляді круглої чаші, пісочниця з накривною системою, що трансформується у лавочки, дошки для малювання крейдою, каркас з дерева та канатів для лазання, лавочки для дорослих з навісом та перголою, манеж з натягнутої сітки. Авторською родзинкою є конструкція систем із кількох гірок на просторовій сфері з дерев'яних колод для зовнішнього лазання. Є вигнута дерев'яна стінка під нахилом з пристроями для навчання скелелазанню.

На проекті № 2 (Рис. 2) також передбачена диференціація за віковими групами дітей та їх батьків. Загальне композиційне рішення є пластичним та біоморфним, що виглядає цікаво та відповідає природним принципам компактного формоутворення криволінійних фігур. У цьому проекті передбачено взаємне перетікання зон за віком та різноманітними поверхнями покриття: мощення, тирса, пісок, газон. Слід звернути увагу на окремі цікаві міні-споруди: міні-гірка з виступами для скелелазання, дерев'яні зруби та пні для відокремлення локумів, місця для відпочинку дорослих обладнані сонцезахисними перголами, бесідка з ігровою зоною та дахом від дощу у вигляді кораблика. Також є цікавими та продуманими конструкції для лазання та спорту для дітей різного віку та дорослих.

Можна зазначити, що звернення до реального проектування, залучення студентів у проектний процес на етапі навчання – є тенденцією кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування. Студент вивчає методологію проектного процесу від грамотного формулювання архітектурно-планувального завдання, огляду ділянки, співпраці із замовником та ін., самого проектного процесу – і до захисту свого проектного вирішення перед комісією. А за сприятливих умов – і втілення його у життя. Майже на кожному проекті, викладачі надають, окрім навчального завдання, реальні проекти «з життя», які виконують деякі студенти за бажанням. Це створює здорову конкуренцію у групі, підвищує цікавість до обраної спеціальності та дозволяє поглибити знання на ранніх етапах навчання. Студенти бачать викладачів, що залучені у реальний проектний процес, і на практиці, емпірично, навчаються не тільки самому проектуванню, а й усім етапам проектування у їх послідовності. Завжди вважалося, що чим раніше почнеш проектувати – тим самостійніше будеш у реальному професійному житті. Кафедра застосовує поєднання процесу реального проектування та навчальних проектів. Викладачі допомагають студентам проаналізувати існуючу ситуацію, завдання, аналоги, розробити власну концепцію, продумати конструктивні рішення та вузли, вирішити об'ємно-просторову композицію та грамотно представити свою ідею замовнику як графічно, так і теоретично.

Література

1. Дідик В.В. Естетика та композиція ландшафту. Проектування ландшафтних об'єктів: композиція та естетичні засади: навч. посіб. / В.В.Дідик, Т.М.Максим'юк. – Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2012. – 244 с.
2. Лінда С.М. Архітектурне проектування громадський будівель і споруд: Навч. посібник / С.М.Лінда. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2010. – 608 с.
3. Михайленко В.Є. Основи біодизайну: Навч. посібник / В.Є.Михайленко, О.В.Кащенко. – К.: Каравела, 2011. – 224 с.
4. Черкес Б.С. Архітектура сучасності. Остання третина ХХ – поч. ХХІ століть. Навч. Посібник / Б.С.Черкес, С.М.Лінда. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 384 с.

Аннотация. В статье исследуются методические основы привлечения студентов во время курсового архитектурного проектирования к выполнению реальных проектных заданий на тему: "Проект детской площадки с благоустройством территории". Предлагается: соединение процесса реального проектирования и учебных проектов; создание гармоничной среды детской активности путем совмещения многих разнообразных зон.

Ключевые слова: архитектурное проектирование, архитектурное обучение, дизайн среды, детская площадка, экологический дизайн.

Abstract. This article explores methodical basics of attraction students during architectural design lessons to implementation real projects such as “Children's playground project with landscaping”. Offered: to combine the real design process with training projects; creating a harmonious environment for children's activity by combining many different zones.

Key words: architectural design, architectural studying, environmental design, children's playground, ecological design.

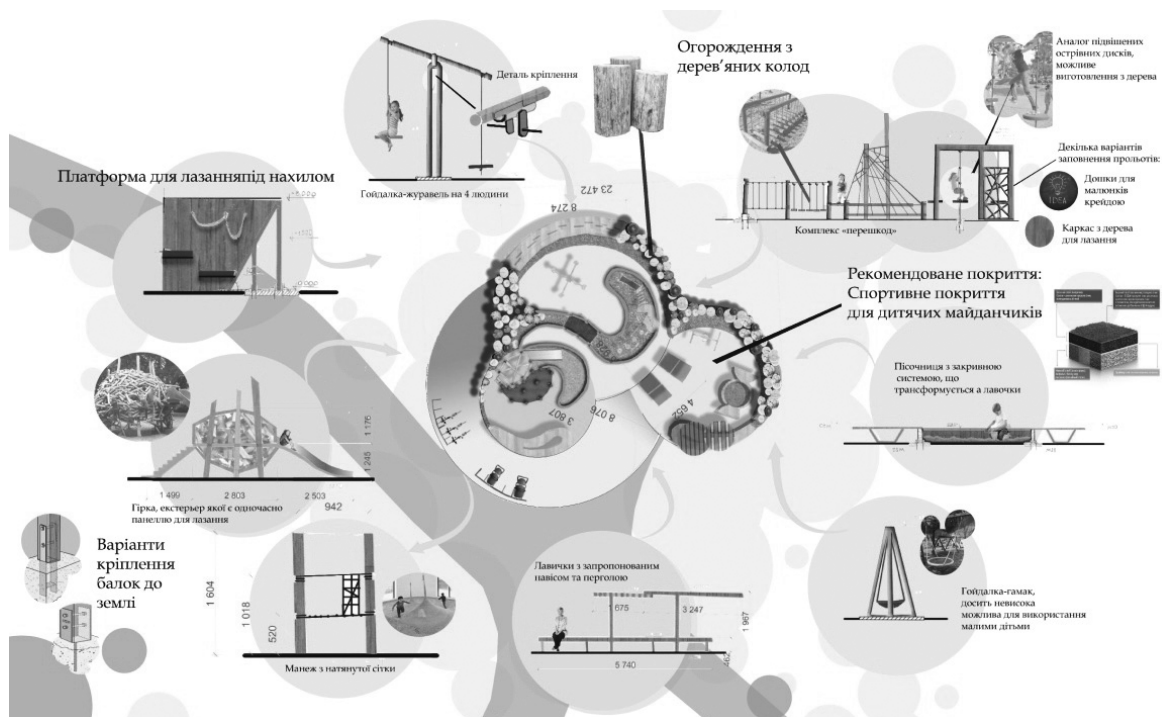

Рис. 1. Проект № 1 дитячого майданчика з благоустроєм території у с.Витачів Обухівського району Київської області.

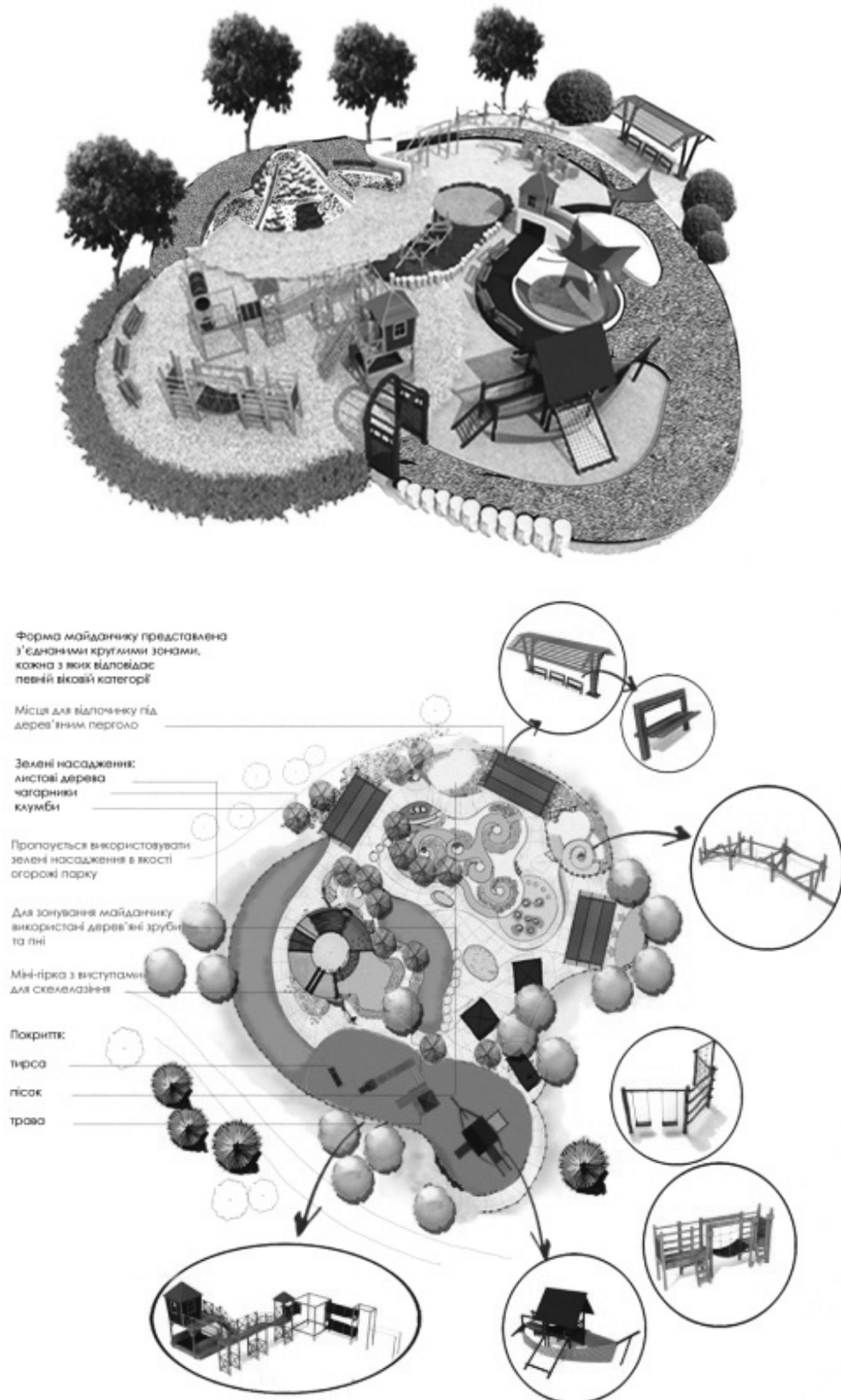

Рис. 2. Проект № 2 дитячого майданчика з благоустроєм території у с.Витачів Обухівського району Київської області.